

NOTAT

Til: Administrativ koordineringsgruppe
Fra: Bymiljøetaten – Plan- og myndighetsavdelingen
Kopi til: Byrådsavdeling for byutvikling

Saksbehandler/telefon:
Arild Olsen Vang/ 945 21 447
Vår dato: 28.09.2018
Vår referanse: 2018/45256-2

Notat om mulige tiltak på Grimseidvegen

Innhold

Notat om mulige tiltak på Grimseidvegen	1
Bakgrunn	1
Identifisere oppgaven	2
Å flytte bomstasjonen til Grimseidvegen	3
Stenging av Grimseidvegen	4
Enveisregulering i retning Hjeltestad.....	7
Opprette ny bomstasjon i Grimseidvegen	10
Bymiljøetatens anbefaling.....	12

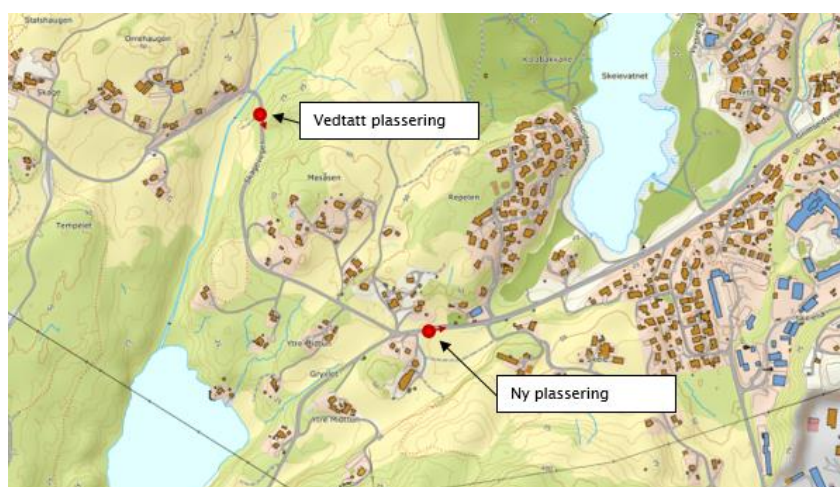
For utfyllende informasjon se [saksdokumenter her](#).

Bakgrunn: I arbeidet med å plassere nye bomstasjoner i Miljøløftet er det identifisert flere plasseringer av bomstasjoner som gir mulighet for trafikanter til å unngå avgift ved å gjøre noen omkjøringer. Dette gjelder i utgangspunktet for to av plasseringene; Skageveien/ Flyplassveien/ Steinsviksveien og for Fritz Riebersvei/ Fanaveien ved Skjold.

Bymiljøetaten og Statens Vegvesen hadde sammen med Plan- og bygningsetaten et møte 020518 for å avklare mulighetene for å innføre tiltak som hindrer omkjøring som følge av de nye bomstasjonene som settes i drift januar 2019. Møtet gjaldt i hovedsak Grimseidvegen og Harald Skjolds veg som begge vil være potensielle omkjøringsveier for å unngå betaling, med påfølgende belastning for nærmiljøene langs veien.

På dette møtet ble følgende konkludert om Grimseidvegen:

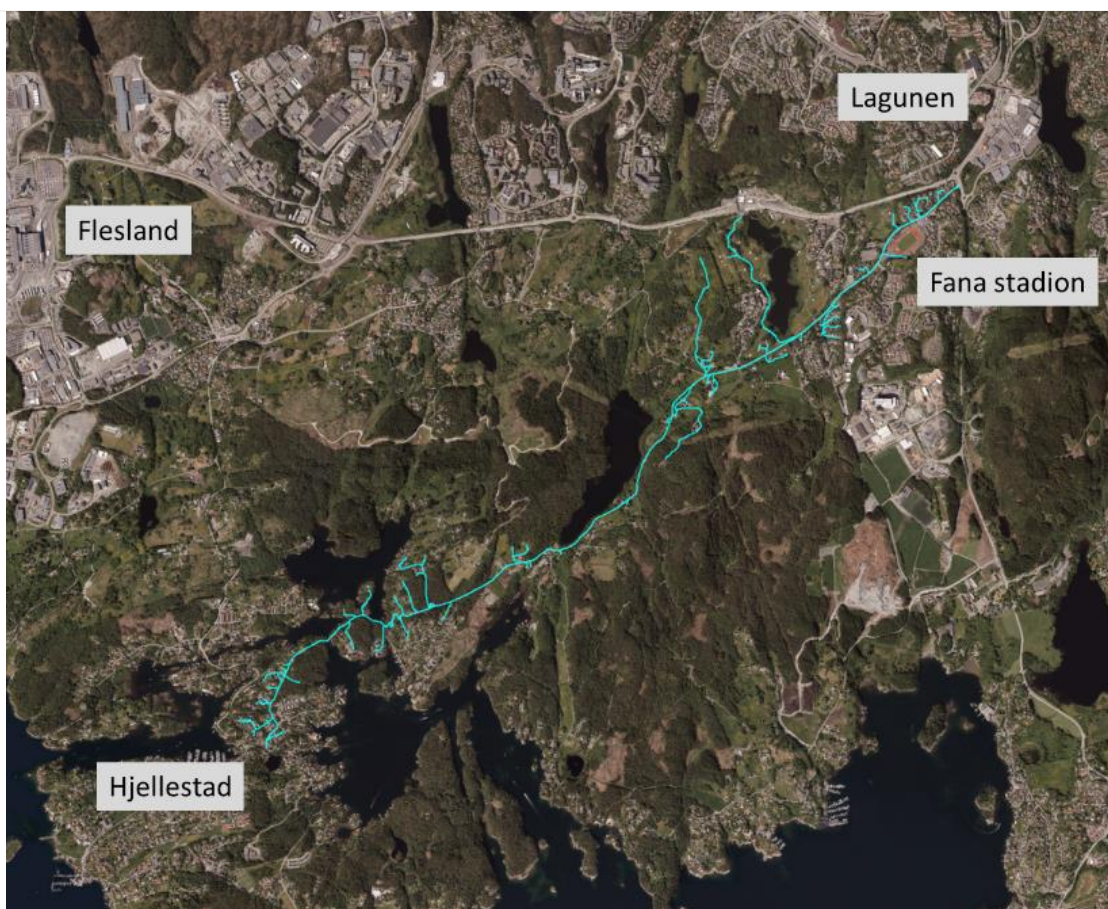
SVV vurderer om Styringsgruppen kan forelegges de nye beregningene for økt trafikk i Grimseidvegen, som et grunnlag for å vurdere om en bør gå tilbake til det opprinnelige forslaget om å etablere innkrevingspunktet i Grimseidvegen i stedet for i Skagevegen. Møtedeltagerene er enig i at det kan være vanskelig å finne enkle løsninger for å stenge Grimseidvegen med tanke på etablering av snuplasser for lastebil og fordi omkjøring vil bli svært lang for lokaltrafikk.

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 19.09.2018 sak 198/18 og fattet følgende vedtak:

1. Bergen bystyre foreslår at lokaliseringen av bompunktene i Fv 243 Tellevikvegen og Fv 580 Hardangervegen omgjøres som skissert i saksfremlegget.
2. Bystyret ber byrådet arbeide videre med å finne gode løsninger for Harald Skjoldsvei.
3. Bystyret kan ikke akseptere at bompunktet flyttes fra Skagevegen til Grimseidvegen. Bystyret opprettholder forslaget om opprinnelig bompunkt i Skagevegen, og ber om at det utarbeides praktiske løsninger for trafikken gjennom Grimseidvegen, eksempelvis at deler av Grimseidvegen omgjøres til enveiskjøring mot Hjellestad eller at det vurderes nytt bompunkt i Grimseidvegen ved skolekretsgrensen mot Hjellestad.

	Identifisere oppgaven
	<p>Bymiljøetaten er bedt om å utarbeide et notat om mulige tiltak på Grimseidvegen for å motvirke økt trafikk her som konsekvens av bomstasjon i Skagevegen. I det videre vil vi presentere de fire mulighetene vi klarer å identifisere, og redegjøre for fordeler og ulemper ved disse. Fordi dette er en haste-bestilling har vi ikke kunnet gå så dypt inn i saken som vi ellers ville gjort. Det har heller ikke vært mulig å hente inn nødvendige vurderinger fra andre offentlige etater.</p> <p>Notatet handler om forhold knyttet til Grimseidvegen, og vi starter med å identifisere hvor denne vegen ligger:</p>

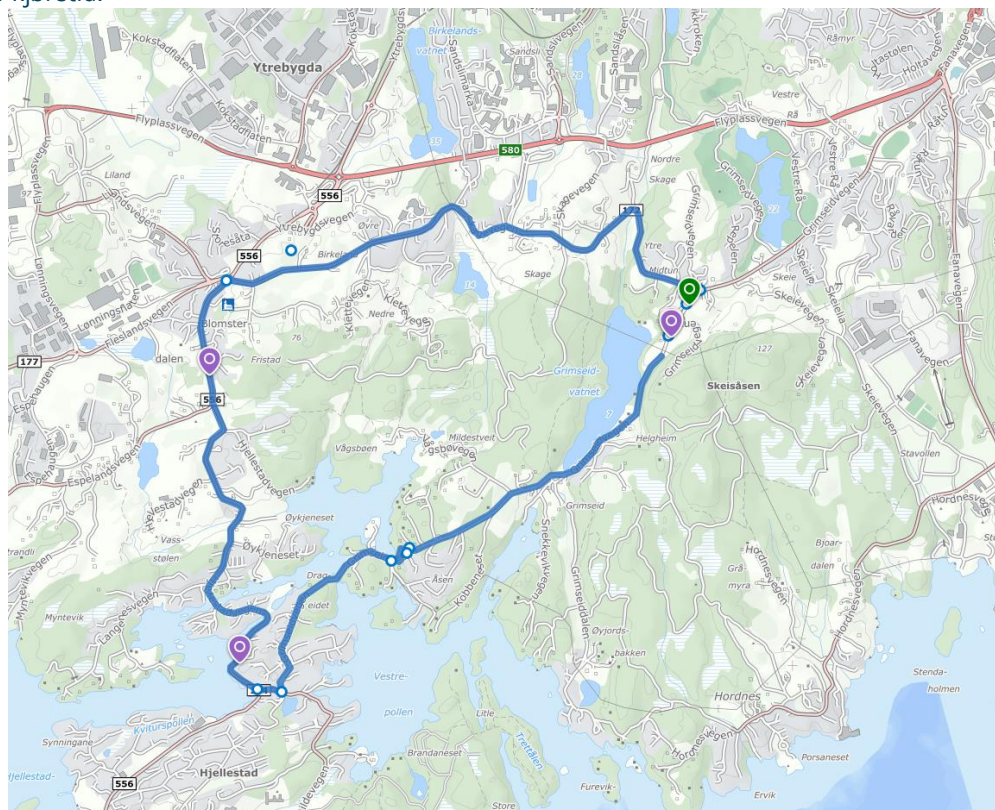

1 Å flytte bomstasjonen til Grimseidvegen

Dette alternativet vil medføre at både Grimseidvegen og Skagevegen inkluderes i bomringen, kun med kostnad for en bomstasjon. Forslaget er lansert tidligere, og er i siste bystyrevedtak vedtatt at ikke er aktuelt.

2 Stenging av Grimseidvegen

En stenging av Grimseidvegen vil medføre en god del ulemper, særlig for lokaltrafikken som benytter seg av denne vegen. Det vil medføre en omkjøringsveg på opptil 10km hver vei, alternativt 15-18 minutter lenger kjøretid.

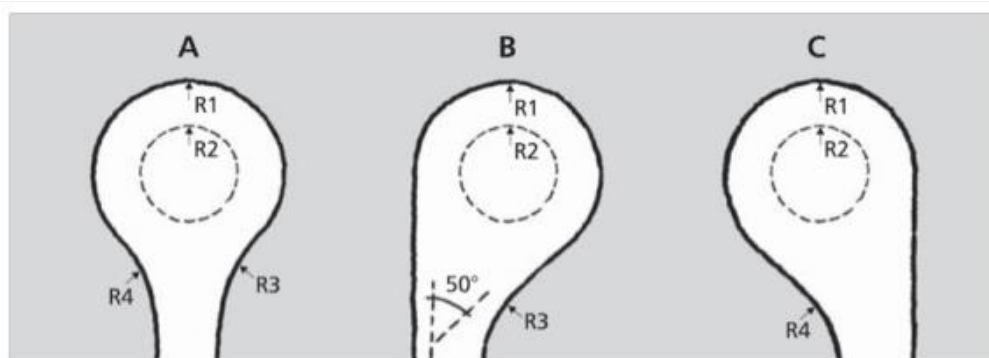
18 min (9.8 km)

I eksempelet over er stengingen vist tidlig i vegen, men prinsippet vil være det samme uansett hvor på strekningen en slik stenging finner sted.

Det er også slik at der hvor offentlig veg slutter må det etableres snumulighet. Som et utgangspunkt er det ønskelig at slike snuareal ligger på grunn som eies av Bergen kommune. I vegnormalen for kommunal veg i Bergen kommune står det:

Snuplasser bør utformes slik det er vist i vegnormalene, men i vanskelig terreng, og der det ikke regnes for å være et trafiksikkerhetsproblem, kan snuplass utformes som snuhammer.

Skissen under viser prinsipp for vendesløyfe som er den vedtatte primærløsning for offentlig veg

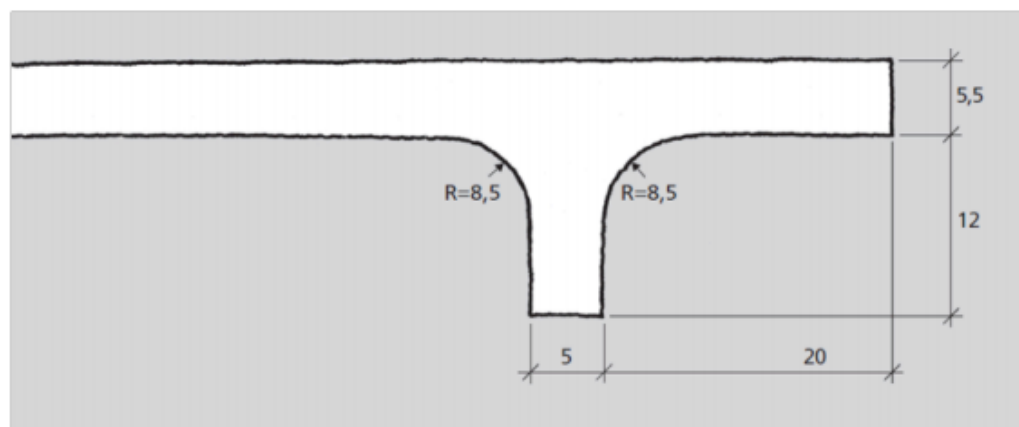

Under finner vi dimensjoner for slik vendesløyfe, samt dimensjon for vendehammer, som kan vurderes brukt i vanskelig terreng dersom trafikksikkerheten ikke er et tema på stedet.

Tabell E.20: Mål for snuplasser

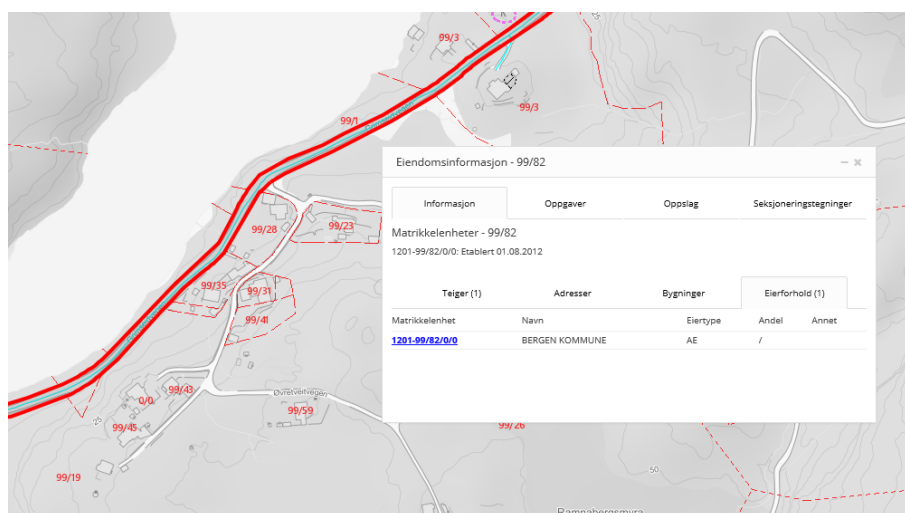
Snuplass type	Dimensjonerende Kjøretøy	R1 [m]	R2 [m]	R3 [m]	R4 [m]
A	Buss (B)	13	4,5	15	10
	Vogntog (VT)	13	3,5	20	15
B	Buss (B)	13	5,25	10	-
	Vogntog (VT)	13	3,75	15	-
C	Buss (B)	13	5,25	-	12,5
	Vogntog (VT)	13	4,0	-	12,5

Vendehammer for lastebil er vist i figur E.49.

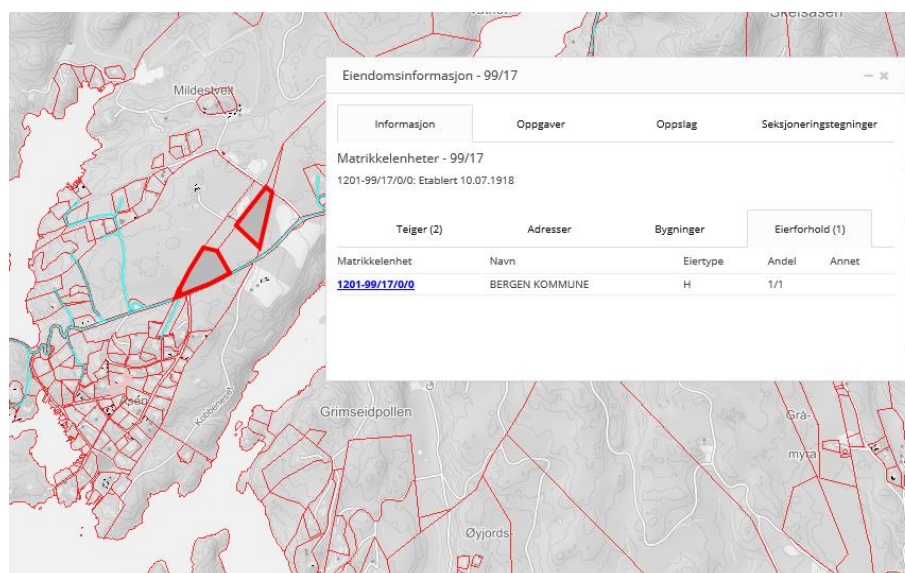

Figur E.49: Vendehammer for lastebil (L) (mål i m)

Det er vanskelig å illustrere detaljert eiendomsinformasjon for hele vegstrekningen uten at detaljene blir for små. Bildet under viser et typisk utdrag fra Grimseidvegen, hvor kommunen er eier av grunnen som vegen er bygget på

Den typiske situasjonen er altså som forventet. Bergen kommune eier stort sett kun nok areal til å dekke selve vegbredden, med noen få unntak som vist i eksempelet under:

Det må understrekes at slik vendesløyfe vil måtte etableres på begge sider av stengepunktet. Dette antas å medføre en betydelig kostnad som anbefales finansiert gjennom Miljøløftet som et tiltak i ledd med innføringen av bomstasjon i Skageveien. Stenging av vegen kan også generere et større behov for møteplasser, noe det også må skaffes ledig areal og midler til å utføre.

Hensynet til lokaltrafikken og den eventuelle omkjøringen på 10km bør likevel veie tyngst og Bymiljøetaten kan derfor ikke anbefale at Grimseidvegen stenges for gjennomkjøring.

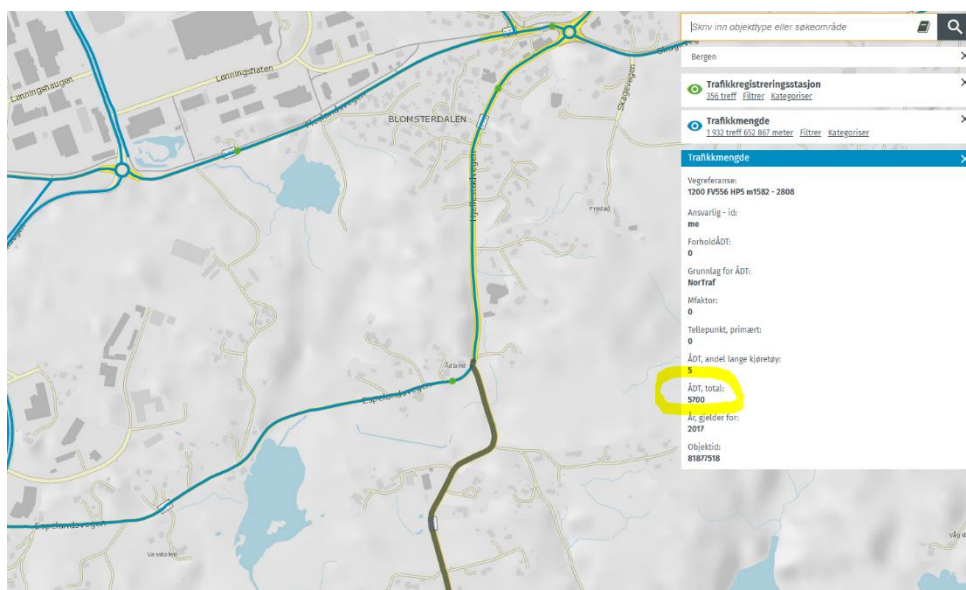
3 Enveisregulering i retning Hjellevstad

Alternativ til å stenge vegen for gjennomkjøring er å regulere den som enveiskjørt, i retning mot Hjellevstad.

Slike omreguleringer krever en planfaglig prosess med fokus på det overordnede vegnettet i hele det aktuelle området. Slike planprosesser for å stenge veg er det Plan- og bygningsetaten som utfører i Bergen kommune. Myndighet til å stenge vei permanent ligger også hos denne etaten. PBE hadde ikke anledning til å utføre slik vurdering på så kort varsel som dette notatet krevde, men har kommet med innspill i en kort høringsrunde.

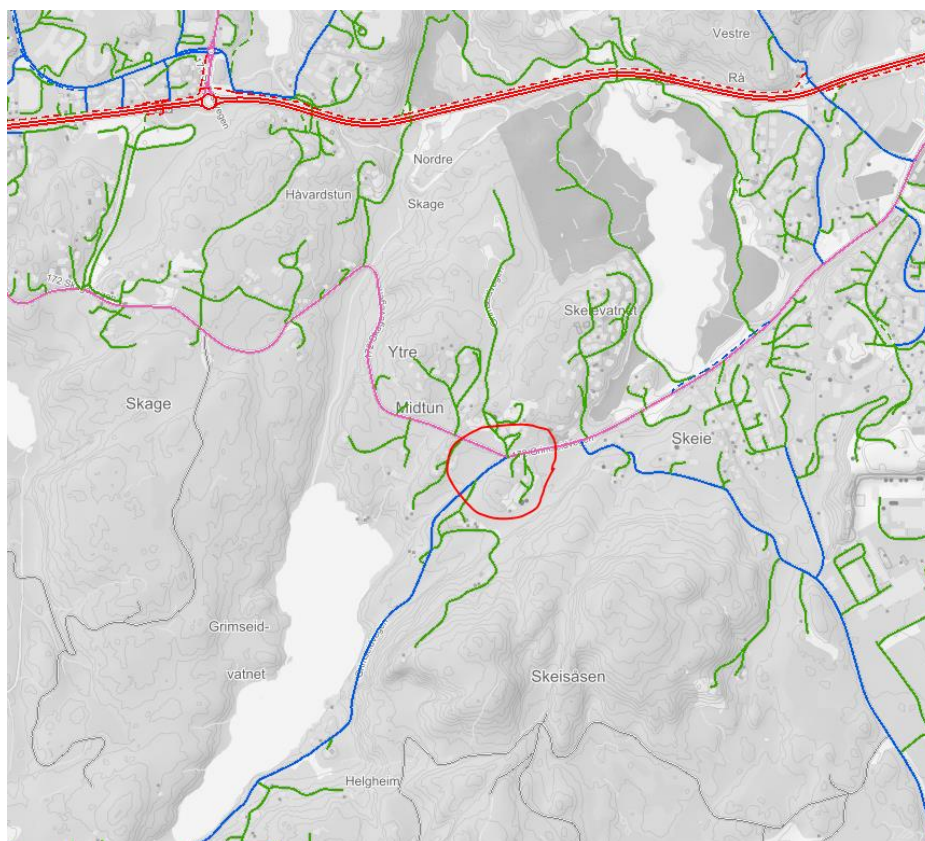
Grimseidvegen er en smal veg med relativt dårlig standard, målt opp mot det overordnede vegnettet. Det er derfor all grunn til å anta at trafikken i hovedsak bruker fylkesveinettet ved kjøring fra Hjellevstad og mot Lagunen eller andre destinasjoner. Da gjenstår lokaltrafikk og et mindre antall biler som foretrekker denne ruten, en total ÅDT på 800 kjøretøy for dagen (ÅDT er et gjennomsnittstall for daglig trafikkmengde). Det antas videre at trafikken i hele dette området følger et trafikalt system som har «satt seg» gjennom mangfoldige år.

Hjellevstadvegen derimot har en ÅDT på 5700

Dette er også en vei som har behov for oppgradering og utbedring for å kunne opprettholde sin funksjon som hovedvei for et område med stadig flere boenheter. En større økning i antall kjøretøy her kan medføre store trafikale konsekvenser, og det er usikkert om Statens vegvesen vil kunne godta en plan som sender hundrevis av kjøretøy ut på Hjellevstadvegen daglig. Bymiljøetaten har ikke hatt anledning til å få svar på en slik vurdering til dette notatet.

Grimseidvegen er i sin helhet både kommunal- og fylkesvei. Det er først ved veikryss Skagevegen at Grimseidvegen får kommunal vegstatus, og det er først her man vil kunne innføre enveisreguleringen, som vist i bildet under:

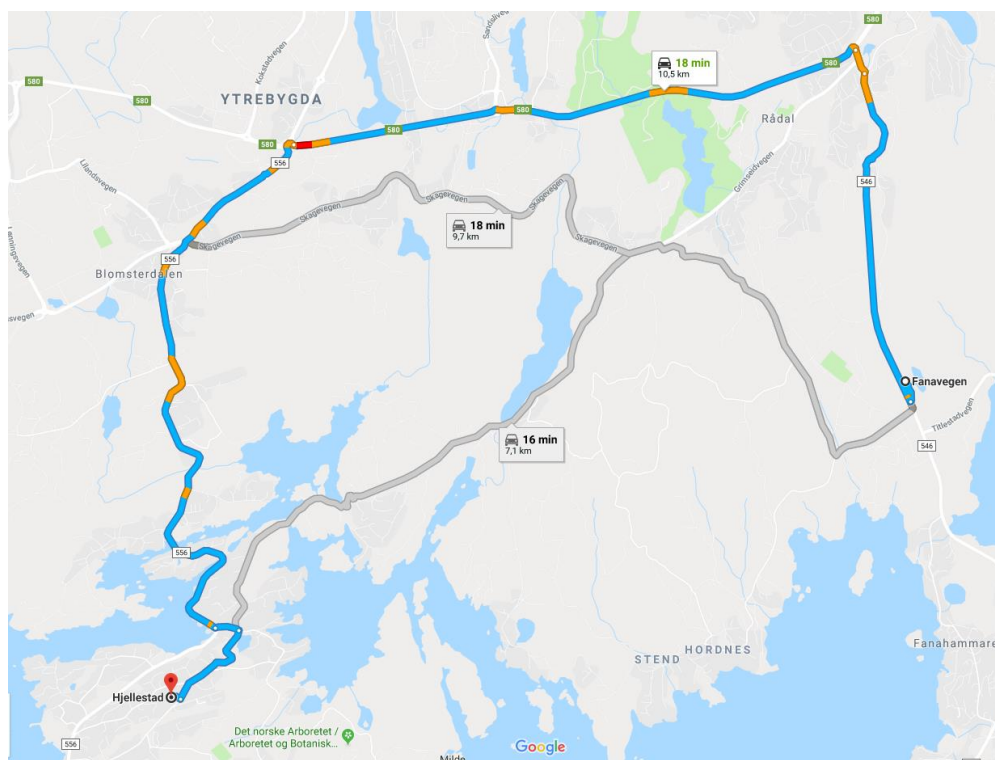
Å regulere fylkesveidelen av Grimseidvegen som enveiskjørt ville medføre at dette også måtte gjelde Skagevegen, og da ville grunnlaget for bomstasjonen der også falle bort. Dette er uansett en så radikal endring av kjøremønster for et såpass stort antall beboere og geografisk område at det ikke er mulig å si noe om tilrådelighet uten en større planfaglig prosess. Bymiljøetaten har uansett ikke myndighet over fylkesveinettet.

For kjøretøy som forventer mulighet for gjennomkjøring på den kommunale veien, og for å forhindre økt trafikk på den smale Skageveien, må det etableres snumulighet der hvor veien stenges for innkjøring. I praksis vil dette si i eller ved vegkryss Skageveien:

Det er usikkert hvorvidt Statens vegvesen vil ønske å etablere en rundkjøring i dette krysset, så man må anta at vendesløyfen må knyttes til det kommunale vegnettet til venstre i bildet over. Det er også svært usikkert om en vil klare å unngå økt belastning på Skageveien, til tross for snumulighet.

Forholdet til omkjøring for lokaltrafikken bør veies tungt også i denne sammenheng, selv om det er begrenset til å gjelde kun i en retning. Det er i dag tre muligheter for å kjøre fra området Lagunen og til Hjeltestad:

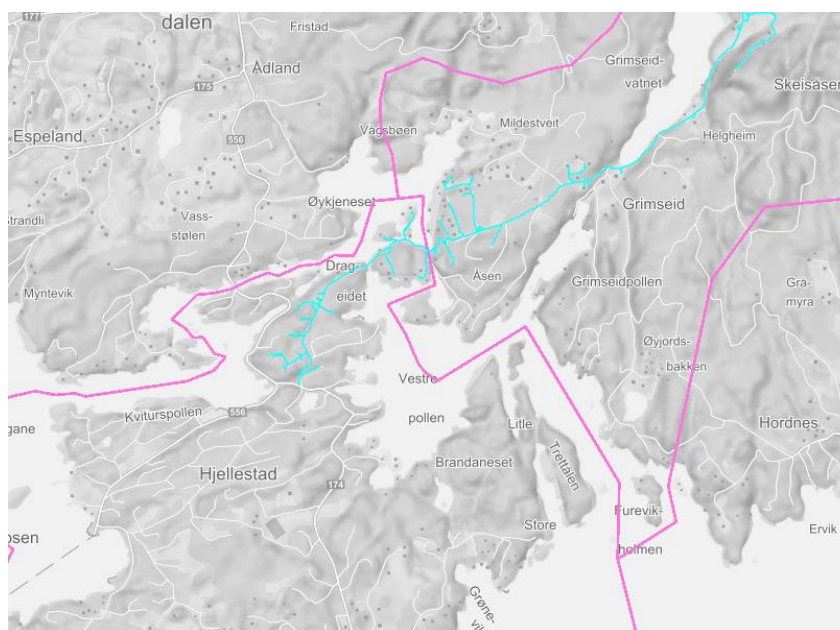

Flyplassvegen er den lengste, men likevel raskeste vegen mellom disse punktene. Dette understreker antakelsen om at det stort sett er lokal trafikk som benytter Grimseidvegen i dag. Muligheten for fri passasje av bomringen vil naturligvis føre til store endringer på akkurat det. Men sjansen for å oppleve kø i Flyplassvegen vil sannsynligvis føre til økt trafikk også via Skageveien, noe som ikke er en ønskelig situasjon.

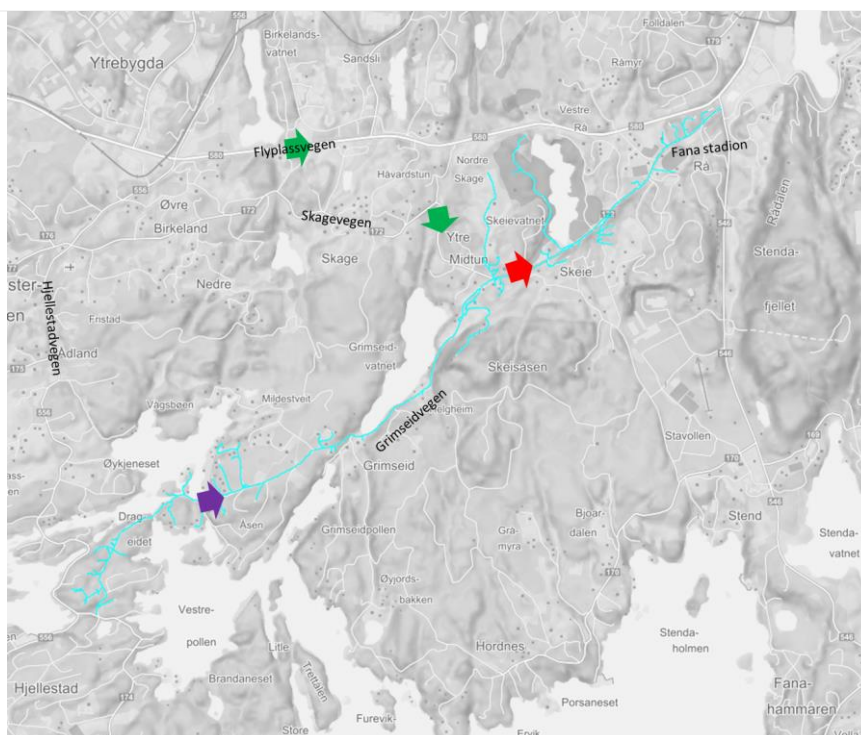
Bymiljøetaten kan med bakgrunn i de ovennevnte forhold ikke anbefale en enveisregulering av Grimseidvegen, kommunal del. Det understrekes igjen at dette uansett bør belyses i en grundigere planfaglig prosess for veinettet i hele området, før man kan komme med en anbefaling basert på godt nok grunnlag.

4 Opprette ny bomstasjon i Grimseidvegen

Bystyret lanserer i sitt vedtak muligheten for å etablere nytt bompunkt i Grimseidvegen ved skolekretsgrensen mot Hjeltestad. Bildet under viser hvor Hjeltestad grunnkrets ender med Grimseidvegen (markert i lys blå).

I bildet under vises vedtatt plassering av bomstasjon (grønn), avslått plassering Grimseidvegen (rød) og foreslått ny plassering i Grimseidvegen (lilla)

Ny plassering på kommunal del av Grimseidvegen vil forhindre økt bruk av denne veien for de estimerte 1000 bilene i døgnet som kjører utenom bomringen. Plassering av bomstasjon her vil også være positivt for lokaltrafikken ved at den ikke ledes ut på en inntil 10 km omvei i enten en eller begge retninger, ref. punkt 2 og 3 i dette notat.

Den foreslåtte plasseringen ved grensen til Hjellestad skolekrets vil åpne for at en del beboere i Grimseidvegen vil kunne kjøre til og fra sine hjem uten å passere denne ytre bomringen. Antallet beboere er imidlertid såpass lavt at Bymiljøetaten ikke kan se at dette skal ha særlig stor påvirkning på plasseringen.

Bymiljøetaten har ikke tatt stilling til alternative plasseringer langs Grimseidvegen da dette punktet er spesifikt pekt på i bystyrets vedtak, og tolkes slik at det ikke er særlig rom for alternative plasseringer utover enkle lokale tilpasninger på samme sted. Nøyaktig plassering på kretsgrensen tilrådes ikke grunnet svingete og smale veier, men endelig plassering må likevel ikke bli slik at Grimseidåsen blir en mulighet for å kjøre rundt bomstasjonen. Eventuelt behov for påkobling til strøm eller lignende, og kostnader tilknyttet dette, er ikke vurdert i dette notatet.

Dette alternativet medfører ekstra utgifter som følge av en ekstra bomstasjon, men sparer samtidig utgiftene knyttet til etablering av vendesløyfer og muligens også behovet for grunnerverv, avhengig av om prosjekteringen viser at det ikke er plass til to vendesløyfer på eksisterende kommunal grunn.

5	Bymiljøetatens anbefaling
	<p>Basert på tidligere erfaringer med denne type utfordringer er det Bymiljøetatens faglige vurdering at bruken av veien som omkjøringsvei vil øke. På bakgrunn av dette er det vår anbefaling å opprette bomstasjon på Grimseidvegen. Bomstasjonen bør plasseres ved grensen av Hjellestad skolekrets, i tråd med bystyrets vedtak. For at beslutningen fattes på best mulig grunnlag, kan det likevel være hensiktsmessig å måle utviklingen av den trafikale situasjonen i Grimseidvegen over en periode på tre måneder før endelig avgjørelse om å opprette ny bomstasjon fattes.</p> <p>Selv om bystyret har avslått alternativet med å flytte bomstasjonen i Skagevegen ned til Grimseidvegen så bør det nevnes at det alternativet kun ville medføre etablering av én bomstasjon. Bymiljøetatens anbefaling om innkreving av bompenger også på Grimseidvegen medfører at det må etableres to bomstasjoner, en antatt dobling av kostnad ved innføring. Finansiering av eventuelle tiltak, bør søkes om å få inn i Miljøløftet ettersom dette er en konsekvens av plassering av bompenginnkrevingpunktet.</p>